

Fenákel Judit SOKK

Pengeéles fehér fény szakítja fel a szememet. Ágyak. Mint a kórházban. Klaffogó, rekedt köhögés. Öregek köhögése. Köztük az enyém. Hogy kerülök ide? Ki hozott? Ki fektetett ebbe a kórházi ágyba? Én valamikor Fenákel Judit voltam. Na és? Ki az a Fenákel Judit? Vaságy a hatágyas kórteremben. Fehér fejek, lekopott festék, beesett, fogatlan arcok, lelógó bütykös kezek, a poharat se tudják megtartani. Vízet! Viiizet! Elérhetetlen messzeségben az ásványvíz, a tea, az éjjeliszekrényen, túl az Óperencián. Vizeet! Senki se hallja, senki se érti. A túloldalon ápolónők sürgölődnek. Kigörgetik az öregasszonyt összeszart lepedőjéből, lehúzzák a mocskos paplanhuzatot, vizes ruhával dörgölik a testet. Próbálok kitalálni, éjjel van vagy nappal. Órák nincs, papucsom sincs. A szőke, lófarkas nővér fenekén feszül a fehér nadrág, rosszalló a hangja: megint hány. Rólam beszél. Nem nekem mondja, hanem a másik nővérnek. Adjál neki vesetálat. A vesetál – üresen – ott billeg a hányadék tetején. Tocsogok a saját levemben. Az ápolónők, most már többen vannak, még mindig a szemközti öregasszonyt istápolják. Gézszalaggal az ágy rácsához kötik a kezét. Halottat öltöztetnek? Az öregasszony kapálózik. Szóval él. Begörbített ujaival a nővérek kezét karmolja. Ne csipkedjen, Ilonka néni. Idősebb ápolónő viaskodik vele, arcán, nyakán csurog az izzadság. A két fiatalabb, a szőke lófarkas meg a másik zsákba gyűri a szaros ágyneműt, közben pörölnek. Hány óra van, nővérke? Három, mondja a lófarkas. Három, de mikor? Senki se válaszol. Pisilni kell, próbálok magam kiszabadítani, de két oldalt rácsok védik tőlem a világot. Eressze el, engedje a pelenkába. Pelenka, mondom utána rémülten, és megragadom a csomagot, amibe csavartak. De hát hol vagyok? Bolondok házába zártak? Kik csinálták velem? Mit tettem, hogy ide hurcoltak, berácsoztak és bepelenkáztak? Éjszaka hozták, világosít fel egy öregasszony a túloldalról. Nem volt észnél. Most se vagyok, morgok magamban, én ide nem jöhöttem a szabad akaratomból. Kivették belőlem a szabad akaratot.

a dilisek pelenkás szobája

Leoltják a villanyt, csak Ilonka néni fölött kélik egy jelzőlámpa. Mégis éjszaka van. Megvillan a szeme, engem néz. Madárszeme van. De miért engem? Felmérem a saját testem, megvan-e mindenem. Mozdítom a lábam a takaró alatt. Engedelmeskedik. Fölemelem a jobb kezem, barna foltok és sűrű ráncok elgörbült ujjaimon. Ismerkedem a kezemmel, előbb a jobb, aztán a bal. Ez a hüvelykujjam, a másik a mutató. Megvan a középső, a gyűrűs, a kisujj. Fiatal ujjaim eltorzult másolatai. Próbálom magam rábeszélni, ez akkor is az én kezem. Nehezen fogad szót, kéreti magát, de azért mozog. Ki adta rám a hálóinget? Mikor? És miért nem adta hozzá a papucsot, a sötétkék slafrokot, amiben elvonszolódnék a fürdőszobába? Van itt fürdőszoba egyáltalán? Vagy mindenki pelenkába pisil? Ez itt a dilisek pelenkás szobája? Ide gyűjtik az ágyba vizezőket? Ha gondolkodom, mégse egészen. Mégse egészen mit? Még az se biztos, hogy ébren vagyok. Hátha álmodom. Hátha álmodom, hogy bevágtat a kórterembe egy boglyas, reszkető fejű öregasszony és kásásan, de azért jó hangosan, hogy az összes kába, álomba zuhant beteg fölriadjon, azt mondogatja: én nem fogok olyan szobában aludni, ahol egerek futkosnak a függönyön. Csak nem képzelik, hogy elalszom olyan helyen. Kezdi előlről. Holnap behívom az unokámat, ő majd lefényképezi az egereket a függönyön. Becsöngeti a nővéreket. Megadón végighallgatják, elhúzzák a függönyöket, aztán megint elhúzzák, látja néni, nincsenek itt egerek. Nem hisz nekik, újra fölkel. Vágtat végig a szobán, nézzék csak, ott szaladgálnak. A nővérek nem lepődnek meg, nyugtatják, megitatják, óvatosan fölszerelik ágyára a rácsokat, alszanak végre az egerek, a néni belenyugszik, hogy egerekkel fogja tölteni az éjszakát.

Reggel felé megszólal a második ágyszomszédom. Hogy te milyen bátor vagy! Én, bátor? Éjszaka átmásztál a rácson, és a sötétben kitapogatóztál a vécére. Lehetetlen. Nem is tudok lábra állni. Akkor is. Hajnalban kicserélik az

összehányt lepedőmet. Mikor van itt hajnal? Alvás és ébrenlét közötti kábulatban észreveszem, az ágyam végénél zszibong a családom. Mosolyognak, majdnem nevetnek. Mire ez a jókedv? Hogy kerültem ide? Mentővel, felelik kórusban. Kihívtatok a mentőt? Nem mi. Az orvos. De hát miért? Hánytál, magas lázad volt, elájultál. Soha életemben nem ájultam el. Mindig szerettem volna, de nem sikerült. Erőltetem csikorgó agyamat, hallom a fogaskerekek kínlódását. Emlékszem a csöngetésre, meg hogy a doktornő belépett az ajtón. Aztán semmi. A nevedet se tudtad megmondani. Három szavad volt: igen, nem, nem tudom. Apu megkérdezte: ki írta az Othellót. És nem tudtam? De nem ám. Nevetnek. Még mindig nem fogom fel, mi ebben a nevetséges. Shakespeare írta, az operát meg Verdi. Mondom, mint egy jó tanulóhoz illik. Ennek is örülnek. Mód felett örülnek. Lassan kapcsolok, meg akartam halni? Hallgatnak, aztán az egyik fiam megjegyzi: nem, dehogy. Meggyőződés nélkül mondja. Kezembe nyomják a teáscsészét. Inni kell, nagyon sokat kell inni. Utálom a vizet, legszívesebben kiköpném. Teát is csak télen, vacogtató hidegben. Ásványvizes üvegek sorakoznak az éjjeliszekrényen. Mindenki az ivást erőlteti. Muszáj. De hát miért? Mert kiszáradtál, bele is halhattál volna. Szóval mégis. Arról tudsz, hogy reggel ötör felhívtad aput, ne felejtse el behozni a papucsodat? Nem tudok, itt hajnali ötör kezdődik a nap. Hivatalosan. Nem hivatalosan háromkor is elkezdődhet. Attól függ, mikor nyüstölik a szemközti öregasszonyt.

megszabadítja a kötelékeitől

Dél felé érkezik az apró termetű öregúr neonzöld nejlonszatyorral. Abban van a gyanús színű folyadék, amit egy cumisüveg segítségével belepumpálnak az öregasszonyba. Az öregúr belebújik Ilonka néni hónaljába, és azt mondja: sia. Válasz nincs. A tömzsi ember leveszi a köteléket a felesége csuklójáról, az ápolónők morognak a háta mögött, de másnap is leoldozza meg harmadnap is. Mindennap megszabadítja a kötelékeitől. Aztán újra köszön: sia. Nincs sia? Nincs. Nem tud beszélni? – kérdezem a nővért, mert a kíváncsiság, úgy látszik, még nem halt ki belőlem. Tud, ha akar. A lányának mond egy-két szót. Az urának nem? Neki nem. A kis ember jön mindennap. Hozza a zöld szatyrot, benne a folyadék. Sia. Nincs sia? Mindennap. Nincs sia? Sosincs. Vele reménykedem. Nem tudom, miért. A saját sorsom nem érdekel. Vérnyomásomat mérik, véretem veszik, vizsgálatokra hurcolnak – mindegy. A leletekre se figyelek. A negatívokra se. Csak ne fájjon.

Mihez van kedvem egyáltalán? Az unokáimhoz. De nem a valóságos jelenlétükhöz. Még mindig elég hiú vagyok, nem akarok ilyen állapotban találkozni velük. Amúgy a szemközti öregasszonyon jár az eszem. Miért hallgat? Mit követhetett el ez a látványosan szerető férj, amiért az asszony megtörhetetlen némasággal bünteti? Mikor követte el? Fiatal házas korukban? Meglett férfiként? Más nőt szeretett? Titkos viszonyt folytatott? Nem is titkolózott, nyíltan csalta és megalázta a feleségét, aki buzgó katolikusként nem válhatott el tőle? Vagy a gyerekek miatt maradt vele, akiket nem tudott volna egyedül eltartani? Ivott? Herdálta a pénzt, adósságot csinált? Cselédsorban tartotta a feleségét? Megütötte? Jámbor öregek totyogásából nehéz életerős férfiak pofonjaira következtetni. Nem szabadulok a gondolattól, hogy Ilonka néni hallgatása több, mint elégtétel. Bosszú.

Mi ütött belém? Itt fekszem öt zakkant, félhalott öregasszonnyal. Közömbösen. Mi közöm hozzájuk? Van még közöm valamihez?

se elégtétel, se bosszú

Az igyekvő öregúr hazafelé indul. Veszti a kabátját, a zöld nejlonszatyrot, köszön. Ma se sikerült visszaköszönésre bírni a feleségét. Még az is lehet, hogy se elégtétel, se bosszú. Ilonka néni egyszerűen elgyengült. Talán végelgyengült. És az egész históriát a bosszúról meg az elégtételről, én találtam ki.

kép | Ulrich Joho, flickr.com